

มาตรการ กฎหมาย และกฎระเบียบ

มาช้าแต่ดีกว่าไม่มี ภาษีสิ่งแวดล้อมในเมืองไทย

ข้อมูล : ASTV ผู้จัดการออนไลน์ ประจำวันที่ 19 ตุลาคม 2553

แม้จะเป็นประเด็นเจียบๆ ที่ถูกพูดถึงในวงแคบๆ มาตลอด แต่ทันทีที่ร่างพระราชบัญญัติ มาตรการการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม พ.ศ.... หรือกฎหมายภาษีสิ่งแวดล้อมผ่านการพิจารณาของ คณะรัฐมนตรีในชั้นรับหลักการ เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2553 ส่งผลให้เรื่องนี้ถูกจับตามองจาก สาธารณชนรอบข้าง โดยทันทีว่า ตกกลงแล้วภาษีที่ว่านั้นคืออะไรกันแน่ จะเก็บจากอะไร และจะ นำเงินที่ได้ไปใช้ทำอะไร

จากคำชี้แจงสั้นๆ ของนายกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ทำให้ทราบว่า ภาษีตัวนี้จะเป็นเครื่องมือชิ้นสำคัญในการดูแลและเยียวยาผลที่เกิดจากอุตสาหกรรมต่างๆ เพราะที่ผ่านมามีประเทศไทยมีต้นทุนทางสังคมที่เกิดจากมลภาวะตรงนี้ โดยเฉพาะการดูแลรักษา ผู้ได้รับผลกระทบมากถึง 18,000 ล้านบาท

โดยมีการแบ่งค่าธรรมเนียมออก 5 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ ภาษีมลพิษทางน้ำ ภาษีมลพิษ ทางอากาศ ภาษีนักท่องเที่ยว ภาษีผลิตภัณฑ์หรือค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ และภาษีหรือ ค่าธรรมเนียมอื่นๆ ซึ่งเงินที่จัดเก็บมานั้นจะถูกส่งเข้ากองทุนภาษีและค่าธรรมเนียมต่อไป

แน่นอนว่า แม้คำชี้แจงนี้จะชัดเจนพอสมควร แต่ก็ไม่วายมีคนออกมาตั้งคำถามอยู่ดีว่า เพราะเหตุใดรัฐถึงเพิ่งมาทำ เพราะปัญหาเหล่านี้ถูกหมักหมมมานานกว่า 30 ปีแล้ว และที่สำคัญ จะนำมาปฏิบัติได้แค่ไหน โดยเฉพาะดินแดนที่มีความพยายามจะผลักดันระบบอุตสาหกรรมเพื่อ การส่งออกอย่างหนัก ดังเช่นเมืองไทย

ย้อนรอยมาตรการสิ่งแวดล้อม

หากจะว่าไปแล้วจริงๆ มาตรการทางสิ่งแวดล้อมนั้น ไม่ใช่เรื่องใหม่ทางสังคม เพราะมี พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ประกาศใช้ตั้งแต่ปี 2535 เป็น แม้บทสำคัญในการจัดการบริหารคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้น แต่ทว่าด้วยระบบ โครงสร้างขาด

มาตรการ กฎหมาย และกฎระเบียบ

ความจริงใจในการควบคุมและบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ผลทางการปฏิบัติไม่เกิดขึ้นเลย

ซึ่งเรื่องนี้ เกื้อเมธา ฤกษ์พรพิพัฒน์ บรรณาธิการเว็บไซต์มูลนิธิโลกสีเขียว ได้ยกตัวอย่าง มาตรการที่ระบุอยู่พรบ. อย่างเช่น หลักการที่ว่าผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้รับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้น แต่ในความจริงแล้วไม่เคยมีใครหยิบขึ้นมาใช้เลย หรือแม้แต่เงินในกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีจำนวนมหาศาล และควรมีส่วนสำคัญในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ แต่ทว่าเงินทั้งหมด กลับไปกระจุกอยู่ที่ระบบการสร้างบ่อน้ำบาดแต่เพียงอย่างเดียว ขนาดที่เวลาผู้ป่วยขอเงินชดเชย กลับถูกปฏิเสธต่างๆ นานา เช่น ไม่เข้าหลักเกณฑ์บ้าง คดียังไม่ถึงที่สิ้นสุดบ้าง

การบริโภคริ๊งๆ ถือเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งของการก่อมลพิษ แต่ในอดีตยังไม่เคยรวมอยู่ในต้นทุนการผลิตด้วย ซึ่งพอมีปัญหาเยอะขึ้นก็ทำให้หลายๆ คนมองถึงเรื่องการควบคุม ก็เลยมี ออกกฎหมาย มีการบังคับต่างๆ เช่น การทำบ่อน้ำบาดน้ำเสีย แต่ทั้งหมดนี้ก็เพียงพอหรือควบคุมก็ ปัญหาที่เกิดขึ้น เช่นการปล่อยมลพิษ โรงงานหนึ่งอาจจะปล่อยไม่เกินค่ามาตรฐาน แต่ถ้าในพื้นที่นั้นมีสัก 10 โรงงานที่ทำแบบเดียวกัน สุดท้ายมลพิษมันก็เยอะอยู่ดี

ไม่เพียงแค่นั้น ปัญหาที่ตามมาอีก คือกฎหมายหลายฉบับขาดความศักดิ์สิทธิ์ บางฉบับถูก เตะถ่วงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎหมายเกี่ยวกับการเก็บค่าบ่อน้ำเสียซึ่งแทบไม่ถูกนำมาใช้ จริงแม้แต่ครั้งเดียว หรือกฎหมายเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์หีบห่อ ซึ่งก็เป็นการวางแผนมาแล้วหลายปี จัดประชุม ทำประชาพิจารณ์มาแล้วหลายรอบ แต่สุดท้ายก็ยังไม่ถึงไหนอยู่ดี

ภาษีสิ่งแวดล้อมจำเป็นหรือไม่?

จากช่องโหว่ที่มีอยู่เต็มไปหมด ทำให้หลายฝ่ายเริ่มคิดถึงมาตรการที่สามารถบังคับและเป็นแผนแม่บทได้อย่างจริงจังสักที ซึ่ง โมเดลอย่างหนึ่งที่ถูกเลือกนำมาใช้ ก็คือภาษีสิ่งแวดล้อม

รศ.ดร. กอบกุล ราชะนาคร รองผู้อำนวยการแผนงานสร้างเสริมการเรียนรู้กับ สถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อการพัฒนา นโยบายสาธารณะที่ดี (นสธ.) ในฐานะทีมงานผู้ร่าง กฎหมายฉบับดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาถึง 4 ปี ได้อธิบายว่า มาตรการนี้ถือเป็นตัวเสริมกฎหมาย

มาตรการ กฎหมาย และกฎระเบียบ

สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ด้วย ซึ่งมุ่งเน้นแต่เรื่องการค้ากับและควบคุมเท่านั้น

เราเก็บภาษีตามมลพิษที่ปล่อยออกมา ถึงแม้เขาปล่อยตามค่ามาตรฐาน เพราะแม้ทุกคนจะปฏิบัติตามมาตรฐาน แต่คุณภาพสิ่งแวดล้อมก็แย่เหมือนเดิม เช่นที่มาบตาพุด เราก็เลยคิดว่า มาตรการที่ควรออกมาก็คือ ใครปล่อยก็ต้องจ่าย เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้ประกอบการก็จะมีแรงจูงใจที่จะ ทำให้คุณภาพของตัวเองดีขึ้น

ประกอบที่ผ่านมามีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายก็ค่อนข้างเป็นปัญหา เช่น บ่อบำบัด น้ำเสีย ซึ่งสร้างมาแล้วก็ใช้การไม่ได้ หากใช้ได้ก็ถูกถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งไม่เคยเกิดค่าธรรมเนียมตรงนี้ เพราะกลัวไปกระทบฐานเสียง ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะมี มาตรการบังคับและกลไกที่ชัดเจนกว่ามาก เช่น ภาษีมลพิษทางน้ำก็จะให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้ เก็บ ใครไม่เก็บก็จะมีเบี้ยปรับ เหมือนการเสียภาษีปกติทุกวันนี้

ที่สำคัญในต่างประเทศเองก็มีการเก็บภาษีลักษณะนี้กันหมดแล้ว ซึ่งหากไทยไม่เก็บก็ อาจจะกลายเป็นข้ออ้างในการกำหนดมาตรการกีดกันสินค้าได้ ดังนั้นภาษีตัวนี้จึงมีจำเป็นต่อ สังคมไทยอย่างมาก ทั้งในแง่ของระบบเศรษฐกิจ และระบบคุณภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งกำลังย่ำแย่อยู่ ที่วันนี้

จริงๆ เราควรมีกฎหมายแบบนี้ตั้งแต่นาน เพราะหลายประเทศเขาก็มีกันหมด ไม่ว่าจะเป็น ประเทศแถบยุโรป หรือในประเทศเอเชีย อย่างไต้หวันก็มีแล้ว แต่เราช้าเอง ทั้งๆ ที่มีการวิจัยเรื่อง นี้มาเป็นสิบๆ ปีแล้ว ศ.ดร. ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าว

โดยตัวอย่างที่เห็นๆ ก็เช่นประเทศญี่ปุ่น ที่ตัดสินใจยกเลิกภาษีน้ำมันสำหรับรถยนต์แล หันไปเก็บภาษีสิ่งแวดล้อมแทน ซึ่งมีมูลค่ามากกว่า 2 ล้านล้านเยน พร้อมกับเน้นการศึกษาด้าน พลังงานสะอาด รวมไปถึงการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ย่อยสลายง่าย โดยมีการกำหนดออกมานโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล ซึ่งตั้งเป้าว่าจะลดการปล่อยก๊าซที่

มาตรการ กฎหมาย และกฎระเบียบ

ก่อให้เกิดสภาวะเรือนกระจกภายในปี 2563 ลงร้อยละ 25

ขณะที่หมู่เกาะเล็กๆ อย่างประเทศมัลดีฟส์ แม้ตัวจะจิ๋วแต่แนวคิดทันสมัย โดยมีการเก็บภาษีนักท่องเที่ยว 3 ดอลลาร์ ต่อวันต่อคน เพื่อเป็นการฟื้นฟูแหล่งธรรมชาติ โดยว่ากันว่าปีหนึ่งๆ เก็บได้กว่า 214 ล้านบาทเลยทีเดียว ส่วนประเทศอังกฤษก็มีการเก็บภาษีสิ่งแวดล้อมในการขึ้นเครื่องบิน 20 ดอลลาร์ ต่อคน ต่อเที่ยว และเพิ่มตามระยะทาง เพื่อนำมาบำบัดมลพิษทางอากาศ ขณะที่เยอรมนีก็เตรียมที่จะมีภาษีการเดินทางทางอากาศ โดยภาษีนี้ออกแบบมาเพื่อบังคับให้สายการบินเยอรมันเพิ่มค่าใช้จ่ายของตัวเครื่องบิน ในขณะที่ภาษีจะยกเว้นสำหรับผู้โดยสารเที่ยวบินภายในประเทศ

รวมทั้งเดนมาร์กที่ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความสุขมากอีกแห่งในโลกก็ยังมีภาษีสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ เพื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ว่าผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้จ่าย เช่น ภาษีการปล่อยน้ำเสีย ภาษีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ภาษีบรรจุภัณฑ์ ภาษีน้ำมันเชื้อเพลิง ภาษีไฟฟ้า หรือภาษีผลิตภัณฑ์จากฟิวเจอร์ โดยในปี 2549 รัฐบาลมีรายได้จากภาษีสิ่งแวดล้อมเป็นเงินมากถึง 5,500 ล้านยูโร

หันมาดูประเทศเอเชียกันบ้าง อย่างจีนแผ่นดินใหญ่นั้นมีการจัดเก็บภาษีมลพิษมาตั้งแต่ปี 2521 จนปัจจุบันมีการจัดเก็บภาษีมลพิษทางน้ำ ทางอากาศจากผู้ประกอบการและยังมีประกาศนโยบายมลพิษที่เข้มข้นขึ้น และอีกประเทศที่มาแรงไม่แพ้กัน ก็คือ เวียดนามซึ่งเริ่มพัฒนาตัวเองสู่ระบบอุตสาหกรรม ก็เริ่มมีการจัดเก็บภาษีมลพิษทางน้ำในระดับที่แพงมาก เช่น ปรอท 19,000-29,000 บาทต่อกิโลกรัม

อุดช่องโหว่ของปัญหา

จากตัวอย่างของโมเดลภาษีสิ่งแวดล้อม คงพอเห็นภาพคร่าวๆ กันแล้วใช่ไหมว่าทำไมหลายๆ แห่งถึงเรื่องใช้วิธีนี้ แต่จุดเด่นของภาษีตัวนี้ยังไม่หมดแค่นี้ เพราะอีกวัตถุประสงค์หนึ่งของการร่างกฎหมาย ก็คือการไปอุดช่องว่างของปัญหาที่เกิดขึ้นมาตลอดระยะเวลาเกือบ 20 ปีที่ผ่านมาหลังมี พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 เพราะตามโครงสร้างหลักที่ผู้ร่างวางเอาไว้ก็คือ จะให้

มาตรการ กฎหมาย และกฎระเบียบ

พรบ.ตัวนี้เป็นแผนแม่บทของกฎระเบียบต่างๆ จากนั้นก็จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาประเภท ภาษีย่อยๆ ลงมาอีก ซึ่งที่ตอนนี้ทำเสร็จไปแล้วก็คือ พระราชกฤษฎีกาภาษีมลพิษทางน้ำ และพระราชกฤษฎีกาภาษีมลพิษทางอากาศ ขณะเดียวกันก็ยังมี การจัดตั้งกองทุนเพื่อเข้ามาดูแลงานด้านนี้ โดยเฉพาะ ซึ่ง รศ.ดร.กอบกุล บอกว่ามีระบบทำงานที่ง่ายกว่า ครอบคลุมกว่าและหลากหลายกว่า กองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้อีก

ตามหลักการแล้ว ไม่ควรมีกองทุนหลายกองทุน ทุกวันนี้กองทุนสิ่งแวดล้อมเหมือนเป็น กองทุนส่วนตัวของกระทรวงทรัพยากรฯ จะให้ใครใช้ก็ได้ ใครขอใช้ก็ลำบาก แล้วสุดท้ายก็ กลายเป็นเรื่องของการเมืองไปแล้ว ตัวผู้เสียหายหรือมีผู้มีส่วนได้เสียก็มีส่วนร่วมในการจัดการ มี แต่หน่วยงานรัฐอย่างเดียว แต่เผชิญเราเห็นว่า เรื่องสิ่งแวดล้อมนั้นเกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง เพราะฉะนั้นคนที่เข้าไปบริหารกองทุนนี้จะประกอบด้วยคนจากหลายภาคส่วน เช่น คนที่เสีย ภาษี อย่างผู้แทนจากภาคอุตสาหกรรม ผู้แทนจากหอการค้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึง ประชาชนที่มีส่วนรวม ที่สำคัญเราจะมีการประเมินผลทุกปีว่าใช้เงินตามวัตถุประสงค์ไหม รวมทั้งมีการแยกบัญชีตามประเภทที่จัดเก็บได้ เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการภายหลัง แต่ปัญหาหนึ่งที่ ติดขัดก็คือ กระทรวงทรัพยากรฯ ไม่ประสงค์ให้ตั้งกองทุนอีกกองทุนหนึ่ง ซึ่งตรงนี้ก็เป็นเรื่อง ของการเมืองแล้ว

สำหรับมาตรการที่หลายคนตั้งข้อสงสัยว่าจะทำได้จริงสักแค่ไหน อย่างมาตรการตัววัด อัตรามลพิษของโรงงานอุตสาหกรรมว่ามีมากน้อยแค่ไหน ซึ่งรอง ผอ.นสท. ก็ยอมรับว่าเป็นเรื่อง ลำบาก เพราะ โรงงานทุกวันนี้ซึ่งมีจำนวนมาก ขณะที่ประสิทธิภาพของหน่วยงานราชการเองก็มี ไม่มากพอจะจัดการปัญหาได้หมด ดังนั้นขั้นแรกที่จะถูกหยิบยกมาใช้ก็คือ การให้โรงงาน ประเมินตัวเองแล้ว ไปยื่นแบบฟอร์ม เหมือนการเสียภาษีทั่วไป โดยโรงงานต้องกรอก รายละเอียดว่าปีนี้ได้ปล่อยของเสียไปเท่าไร แล้วไปยื่นต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้ รับรองความถูกต้อง จากนั้นข้อมูลก็จะถูกส่งต่อไปยังกรมสรรพสามิตอีกทีเพื่อจัดเก็บภาษี แต่ ฝั่งนี้ก็จะมีการสุ่มตรวจว่าข้อมูลที่ยื่นเพื่อดูว่าถูกต้องหรือไม่

เรามีวิธีการเก็บโดยคิดอัตราแปรผัน โดยจะบังคับใช้กับโรงงานขนาดใหญ่ก่อน ส่วน

มาตรการ กฎหมาย และกฎระเบียบ

โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีหมื่นก็งจะคุมตรวจไม่ได้ ดังนั้นในระยะต้นก็จะเก็บในรูปแบบเหมาจ่ายไปก่อน ซึ่งถามว่าดีไม่ก็คงไม่ดี เพราะไม่สร้างแรงจูงใจเท่าไร เพราะปล่อยเท่าไรก็จ่ายราคาเดียว แต่เมื่อเราใช้ไประยะหนึ่ง ประสิทธิภาพของหน่วยงานเพิ่มขึ้น โรงงานขนาดเล็กกับกลางก็จะถูกย้ายมาเก็บในอัตราแปรผัน วิธีการนี้ก็เป็นรูปแบบที่ประเทศอื่นๆ เช่น เวียดนามเข้าใช้กัน

เสียงจากฝ่ายค้าน

ด้วยมาตรการที่ค่อนข้างรอบคอบและรัดกุม ทำให้มีเสียงออกมาสนับสนุนกฎหมายในวงกว้าง แต่แน่นอนว่า เป็นเรื่องปกติที่มีผู้ชอบก็ต้องผู้คัดค้านเกิดขึ้นเสมอ โดยเฉพาะผู้ที่สูญเสียประโยชน์ อย่างบรรดาโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งจะต้องแบกรับภาระต้นทุนนี้เพิ่มขึ้น

คมกฤษ ชี้มเจริญ กรรมการผู้จัดการ บริษัท กรีนเนอร์ คอนซัลแทน จำกัด ในฐานะผู้เป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ประกอบการหลายแห่ง และทำหน้าที่ประสานกับรัฐบาลแทนโรงงาน ตลอดจนคอยดูแลสิทธิประโยชน์ต่างๆ มองว่าจริงๆ แล้วการเก็บภาษีสิ่งแวดล้อมอาจจะไม่ใช่ทางออกที่ดีนักสำหรับประเทศไทย เพราะเป็นกลไกที่จะก่อให้เกิดการเพิ่มต้นทุน ซึ่งในที่สุดภาระดังกล่าวอาจจะถูกผลักไปให้ผู้บริโภคเป็นผู้รับผิดชอบแทน ขณะที่ฝั่งผู้ประกอบการเองอาจไม่กระเทือนกระเทือนอะไรด้วยซ้ำ

ผมคิดว่าลูกค้าของผมคงไม่ถือว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ อาจจะต้องมีปรับตัวกันบ้างในช่วงแรก เรื่องยอดขาย แต่ในมุมมองของผมแล้ว ภาษีสิ่งแวดล้อมควรจะบังคับใช้ในบางพื้นที่ที่ปัญหาถึงขั้นวิกฤตจริงๆ เช่น มาบตาพุด เพื่อให้มลพิษมันไม่เพิ่มสูงไปกว่านี้ คือถ้าอย่างเป็นของอเมริกา เขาจะใช้ระบบซื้อขายใบอนุญาตให้ปล่อยสารพิษสู่สิ่งแวดล้อม แล้วเอารายได้ตรงนี้ไปทำการบำบัดธรรมชาติ ซึ่งจุดนี้จะช่วยให้แต่ละโรงงานมีแรงจูงใจที่จะเสาะหาเทคโนโลยีมาลดมลพิษเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพราะถ้าใบอนุญาตที่เรามีเกินเราก็สามารถจะเอาไปขายให้โรงงานอื่นที่ไม่สามารถลดมลพิษลงได้

อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ รศ.ดร. กอบกุล ราชะนาคร ก็บอกว่า คงปฏิเสธไม่ได้ที่จะ

มาตรการ กฎหมาย และกฎระเบียบ

เกิดขึ้น แต่ก็ถือเป็นเรื่องปกติของกลไกทางตลาด และก็ต้องตามหลักของใครเป็นผู้ก่อมลพิษก็ต้องจ่ายด้วย เพราะผู้บริโภครู้สึกว่าเป็นห่วงโซ่หนึ่งที่ทำให้เกิดมลพิษด้วยเช่นกัน

ประการตรงนี้จะตกอยู่กับผู้ผลิตหรือผู้บริโภคนั้นเกี่ยวกับกลไกทางการตลาด เพราะฉะนั้นหากผู้บริโภคน้อยอยากเสียภาษีมากก็บริโภคให้น้อยลง หรือวันข้างหน้าที่เราจะมีการเก็บค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ซึ่งเก็บจากขยะอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ โทรศัพท์ ซึ่งมีคนมาแยก อันไหนใช้ไม่ได้ก็ทิ้ง ฟังกลบมิของเสียอันตรายเต็มไปหมด แล้วมันก็ซึมลงสู่ชั้นน้ำใต้ดิน ดังนั้นมีการเก็บผู้ผลิตก็ต้องบวกเข้าไป เช่น มือถืออาจจะแพงขึ้น 100 บาท ทางแก้ก็คือไม่ต้องซื้อ ไม่ต้องเปลี่ยนมือถือบ่อยนัก ทุกอย่างก็จะเป็นไปตามหลักการเศรษฐศาสตร์ที่ว่า ต้องเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษ ให้ทุกคนต้องช่วยปล่อยของเสียให้น้อยลงด้วย

กระแสโลกที่เน้นนำไปสู่การลงทุนเพื่อรับผิดชอบทางสังคม โดยเฉพาะในเรื่องของปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันเป็นปัญหาใหญ่ในระดับโลก การรณรงค์ลดโลกร้อนจากปัญหาหมอกหมมมายาวนานเป็นร้อยปีของกระบวนการทางอุตสาหกรรม ทำให้ประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้วได้มีกฎหมายทางด้านสิ่งแวดล้อมหรือภาษีสิ่งแวดล้อมกันมายาวนานหลายสิบปีแล้ว ความพยายามในการผลักดันเกี่ยวกับภาษีด้านนี้ของเมืองไทย ก็กำลังจะบรรลุสู่รูปธรรมที่เป็นจริง แต่จะส่งผลต่อภาพรวมใหญ่ในสังคมแค่ไหน อนาคตจะเป็นตัวพิสูจน์ต่อไป